

УДК 658.334

Пенкін А.К.¹, Колесник В.В.², Полупан В.В.³

¹ аспірант Державний біотехнологічний університет, м. Харків

^{2, 3} канд. техн. наук, доц., Державний біотехнологічний університет, м. Харків

АЛГОРИТМ ПОСЛІДОВНОСТІ ВИБОРУ ЕФЕКТИВНИХ МЕТОДІВ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У міжнародній практиці широкого поширення набув підхід забезпечення конкурентоспроможності на основі вдосконалення менеджменту якості та його методів, що визначають розвиток відповідних факторів. Аналіз сучасних методів менеджменту якості, показав, що зараз для підприємств постає завдання їх вибору, для досягнення зростання конкурентоспроможності як за рахунок методів менеджменту якості, так і за рахунок підвищення ефективності діяльності. Вирішення завдання можливе за умови розроблення алгоритму

формування ефективних методів, що забезпечать найбільш прийнятне поєднання рівня якості і ефективності витрат.

Поняття «вибір ефективних методів менеджменту якості для підвищення конкурентоспроможності підприємства» має включати послідовність дій, виходячи зі стратегічних цілей організації, виявлення ключових зовнішніх і внутрішніх факторів формування конкурентоспроможності та взаємопов'язаних з ним набором альтернативних методів, встановлення критеріїв вибору, проведення вибору на основі різних способів, у тому числі на основі логічного ранжирування та економічних критеріїв [1].

Існує безліч альтернативних методів менеджменту якості таких як: побудова комплексних систем менеджменту якості, бездефектне виробництво, раціональне виробництво, мотивація та залученість персоналу, покращення якості, удосконалення процесів та інші, з яких треба вибрати один або декілька залежно від їхньої значущості. Пріоритет значимості визначатиме критерій вибору.

Обґрунтування логічного вибору може бути побудоване на основі SWOT аналізу, експертних оцінок, застосування логічного, математичного та статистичного методу, що дозволить ранжувати обрані стратегії за пріоритетом значущості.

Економічний критерій вибору методу менеджменту якості застосовується у тих випадках, коли метод використовується на тривалу перспективу і розглядається як стратегічний інвестиційний проєкт, що зумовлює залучення інвестицій для придбання активів, управлінських та організаційних перетворень, а також додаткові доходи та поточні витрати, які можливо використати для цього проєкту. Економічні розрахунки під час вибору методу мають особливості, пов'язані з впливом показників якості таких як імідж, репутація, задоволеність та переваги клієнтів, працівників, на вартісні показники витрат, обсягів продажу.

На основі вищеназваних підходів, очевидна послідовність вибору методу менеджменту якості для підвищення конкурентоспроможності організації [2].

Можна виділити два основні кроки:

1 крок – логічний відбір найбільш значимих методів, які відповідають стратегічним цілям підвищення конкурентоспроможності організації.

Для впровадження першого кроку необхідно проведення внутрішнього та зовнішнього конкурентного стратегічного аналізу – виявлення пріоритетних факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, що впливають на цілі організації для підвищення конкурентоспроможності.

Створення набору альтернативних методів менеджменту якості, що відповідають даним пріоритетним факторам та напрямкам у галузі якості.

Логічний відбір найбільш значимих альтернативних методів менеджменту якості з урахуванням різних логічних методів прийняття рішень.

2 крок – вибір прийнятих до запровадження методів менеджменту якості з урахуванням економічних критеріїв.

Необхідно побудувати базові стратегічні економічні показники кожного методу на основі їх основних драйверів витрат та ефектів.

Провести розрахунок ефективності методів на основі фінансово-економічних критеріїв та вибір до та під час впровадження.

Перший крок є інструментом стратегічного аналізу ранжирування за значимістю факторів. Для його реалізації пропонується спрощена процедура первинного відбору методів менеджменту якості за факторною матрицею, що включає обрані та ранжовані за значимістю фактори зовнішнього та внутрішнього середовища, що визначають відповідно пріоритети методу.

У матриці елементи можуть мати як різний, так і однаковий зміст. Можна звузити набір пріоритетних факторів і прийняти до впровадження отриманий метод, можна піти шляхом присвоєння балів кожному методу і виявити ті, які набрали більше балів.

Другий крок характеризує методику з вибору методу менеджменту якості для підвищення конкурентоспроможності підприємств на основі економічних критеріїв, яка включає вибір основних економічних показників, зумовлених драйверами різних методів та послідовністю фінансових прогнозів.

Використання вищенаведених методів буде сприяти розвитку конкурентоспроможності підприємства на основі ефективних методів менеджменту якості, за рахунок розробки факторних моделей показників конкурентоспроможності, побудови алгоритму вибору методу менеджменту конкурентоспроможності підприємства за рахунок якості та ефективності.

Список використаних джерел:

1. Chipato N. Organisational learning and monitoring and evaluation in project-based organisations : thesis. Stellenbosch : Stellenbosch University, 2021. 131 p.
2. Levine, H. Practical project management: tips, tactics, and tools. New York : J. Wiley, 2022. 398 p.